

SZÁJÜREGI PROBLÉMÁK

FOGKÖVESSÉG

Bevezetés:

Húsevő társállataink nagyon gyakori problémája a fogkövesedés. A húsevők lúgos száj pH-ja és szájüregi baktériumflórája kifejezetten kedvez a fogak felszínén kialakuló lepedékképződésnek, majd fogkövesedésnek.

Tünetek:

A fogkövesedés nem csak szájhygiéniai problémát, ínygyulladást okoz, hanem a gyulladással ínyen keresztül a vérkeringésbe is bejutó kórokozók akár távoli szervekbe is eljuthatnak. Az ínygyulladás első tünete a kipirult, vérszegény íny. Az idült ínygyulladásnál már visszafordíthatatlan ínyesorvadás is kialakulhat. Majd a gyulladással íny és a fog közötti ínytasakban kialakuló fogkő miatt a fogak kilazulhatnak. A fogmedri gyulladásból, mint gócból a vérkeringésbe jutó baktériumok sokszor a szívbillentyűkön okoznak gyulladást, melynek szívbillentyű-elégtelenség lehet a következménye. Előfordulhat gyulladással távoli góc a vesékben, a májban vagy más szervben is.

Megelőzés, Kezelés:

Nagyon lényeges a megelőzés! A fogkövesedésre leginkább hajlamos kistestű kutyafajtáknál már kölyök korban el kell kezdeni a prevenciót. Eleinte elegendő, ha azt elérjük, hogy engedje a kiskutya, hogy a szájába és a fogaihoz érhesünk. Később így könnyebb lesz megtanulnia a fogtisztítást is. A lepedékképződés ellen többféleképpen védekezhetünk, de legfontosabb a mechanikai fogtisztítás, fogmosás. Kaphatók lepedékképződést csökkentő táplálékkiegészítők. Bizonyos száraz állateledelek kifejezetten jók fogkövesedés ellen. Használhatunk még rágószalagokat is.

Amennyiben kisállatunk hajlamos a fogkövesedésre, akkor a megelőző intézkedésekkel is csak késleltetni tudjuk a fogkő kialakulását. A fogkő enyhe formáját egyes állatok ébren is hagyják lepattingatni, de tisztességes fogköveltávolítás állatoknál is csak ultrahangos depurációval lehetséges, melyet természetesen csak bódításban tolerálnak az állatok. Az ultrahangos fogköveltávolítás mellett sokszor szükség van az ínygyulladás helyi kezelésére és antibiotikumok adására is. Esetenként a távoli szervekben kialakult megbetegedéssel is foglalkoznunk kell.

FOGÍNYTÚLSARJADZÁS (EPULIS)

Bevezetés:

Jóindulatú folyamat, a fogíny túlsarjadzása. Rövidorrú fajtákban gyakori probléma.

Tünetek:

Eleinte csak esztétikai probléma, majd az ínyúlnövés alatti részeken megül a táplálékmaradék, ott bomlik és rossz szájiszagot valamint ínygyulladást okoz, később az állandó foglepedékből fogkő alakul ki. Nem ritkán az epulis teljesen ráborul a fogra, rágási problémákat, féloldalas rágást és következményes fogkövesedést, ráharapva ínyvérzést okozva. Extrém esetben az epulis teljesen rá is nőhet a fogra.

MARADÓ TEJFOG (PERSISTENTIA DENTIS)

Bevezetés:

Kistestű kutyákban nem ritkán találkozunk olyan problémával, hogy a maradó fog mellé nő a tejfogaknak, de a tejfogak nem esnek ki. Normál esetben a fogváltás 3-4 hónapos kor körül kezdődik és 6 hónapos korra lezajlik. Először a középső felső metszőfogak váltódnak, majd kifelé sorra esnek ki a metsző tejfogak alul is. A probléma leggyakrabban a hosszú gyökerű szemfogakkal van. Szűk állkapcsú fajtákban (pl. yorkshire terrier) a metszőfogak és a zápfogak váltódásával is lehetnek gondok.

Tünetek:

Ha a tej szemfog nem esik ki, akkor az elnyomhatja a maradó fog rendes ollós harapási záródását, ráadásul ezeken a helyeken a táplálékmaradék is állandóan benntreked, így ínygyulladást, később fogkövesedést okozhat.

Kezelés:

Ha a dupla fogazat 8 hónapos korra sem rendeződik, akkor mindenképpen javasolt a visszamaradt tejfogak kihúzása, melyet bódításban lehet kivitelezni.

PAPILLOMATOSIS

Bevezetés:

Fiatal kutyákban, főleg ha általános védekezőképességük nem működik rendesen nem ritka probléma, hogy a száj nyálkahártyáján fehér színű kisebb-nagyobb karfiolszerű növedékek alakulnak ki, melyet Papova vírus okoz. A Papova vírus ellen idővel ellenanyagokat képez a szervezet, így a növedékek előbb-utóbb maguktól is ellökődhetnek.

Tünetek:

A vírusos növedék leggyakrabban csak esztétikai problémát okoznak, de előfordulhat, hogy a rágófelszínhez közel növe ráharapva vérzést vagy féloldalas rágást okoznak. Ritkábban a pofa nyálkahártyája mellett a végbél és a nemi szervek körül is találkozhatunk vírusos növedékekkel.

Kezelés:

Enyhébb esetekben semmiféle kezelés nem szükséges, a vírusos növedékek maguktól leszáradhatnak. Ha sok papilloma alakult ki, akkor immunerősítést mindenképpen érdemes alkalmazni. Nagyobb növedékek esetén thermokauterrel való leégetés jöhet szóba. Ha nagyon súlyos a papillomatosis, akkor a növedékek levétele után, azok dörzsölékéből steril autovakcina is készíthető.